

L o k a l h i s t o r i e m i d t i N o r d s j æ l l a n d

*De første mange år i Tjæreby Brugsforening fra dens stiftelse i 1893
er emnet for dette medlemsmagasin.*



Engang, vist i 1950'erne, ændrede man navnet fra Tjæreby Brugsforening til Harløse Brugsforening, og her er et foto fra moderne tid, mens Harløse Brugs endnu fungerede.

BEMÆRK !

Tirsdag den 31.1. kl. ca. 19 viser vi **Harløsefilmen** fra 1961 i Harløse Forsamlingshus efter fællesspisningen kl. 18, pris med mad 60 kr., uden mad 20 kr.

Slægtsforskertræf holdes i arkivet for alle interesserede tirsdag d. 14.2. kl.19.30 og de tre næste tirsdage.

Og **lokalhistorisk aften og generalforsamling** holder vi onsdag den 14. marts kl.19.30 på Kulsviergården. Noter datoen. Ingen entré. Ikke-medlemmer er også meget velkomne.

Og nu er det tid for **kontingent for 2012.**

Læs mere om det hele på bagsiden og på side 18 og 19.

Dette er Lokalhistorisk Nyt nr. 4, dec. 2011, 8. årgang fra

Lokalarkivet for

Alsønderup-Tjæreby Sogne

i Hillerød Kommune

-et arkiv for almindelige menneskers historie og egnshistorie-

Med stor tak har Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv i 2011 modtaget sponsorstøtte fra

Entreprenørfirmaet Brødrene Jørgensen I/S, Klostergården, Frederiksværksgade 168, 3400 Hillerød. Tlf. 4821 0428. Fax 4821 0458. Mobil 4826 2804 (Henrik Jørgensen). Mobil 2146 2805 (Steen Jørgensen).

Nordtag A/S v/ direktør Jørgen Simonsen, Mestervangen 7, 3220 Græsted. Tlf. 48 36 36 36, fax 48 36 36 30, www.nordtag.dk

Thorkild Jørgensen VVS Aps., Aut. VVS-installatør, Ryagergårdsvej 3, Annisse, 3200 Helsingør. Tlf. 48 79 13 60, mobil 20 11 85 57.

G. D. A. , tømrer- og snedkermester Gert Dyrlov Andersen, Torsholms Allé 8, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. kontor 4828 5550, mobil 2028 9950, fax 4828 6746

P.M. Belægning, Brolægnings-, flise- og anlægsarbejder v/ Palle Madsen, Ravnsbjergvej 16, Nejedø, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 69 44, biltlf. 23 25 05 06, fax 48 28 69 53,

J. Jensen A/S, Højlundvej 8, 3540 Lynge. Tlf. 4825 3535. www.j-jensen.com Nedrivning, Bygge & Anlæg. Jord & Kloak. Affaldssortering. Asbest- & PCDsanering, Salg af brugte byggematerialer.

TømrerLodberg Aps., Syrenvej 1, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 34. Bil. 21 28 68 29., Fax. 48 28 65 36.

Kontorland A/S - Alt Til Kontoret. Industrivænget 15, 3400 Hillerød. Tlf. 48 25 36 66.- [http:// www.kontorland.dk](http://www.kontorland.dk)

DanBolig, Søderberg/Nielsen Aps. Frederiksværksgade 7, 3400 Hillerød. Tlf. 48 24 21 11, Fax 48 24 21 11. E-mail: Hilleroed@danbolig.dk

Joan & Ole Starks Gårdbutik. Harløsevej 164, Harløse, 3400 Hillerød. Tlf. 4824 6361.

Hallum Electric, Aut. El-installatør, Tulstrup Have 9, Tulstrup, 3400 Hillerød, Tlf, 4828 7813. Mobil 22 90 78 13, www.hallumelectric.dk E-mail: fh@hallumelectric.dk

Harløse V V S, Aut. Gas-, vand- og sanitetsmester, Harløsevej 172, 3400 Hillerød. Tlf. 28 25 04 49 www.harloesevvs.dk E-mail: vvs@harloesevvs.dk

Tulstrup Kompost v/ Sv. Simonsen, Nejedøvej 20, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 60 81.

HHM Ejendomme A/S. Ejendomsudvikling og rådgivning. Krakasvej 7 C, 3400 Hillerød, Tlf. 48 26 48 00. www.hhmejendomme.dk

Blikkenslager Claus Larsen, Aut. Gas-, sanitets- og vandinstallatør, Brunebjerg 26, Tulstrup, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 65 00. Mobil 40 40 82 90.

Ullerød Superbrugs. Midt i Lokalarkivets medlemskreds, Start dagens indkøb tidligt – vi åbner alle hverdage og lørdage kl. 7.00. Frederiksværksgade 119, Ullerød, 3400 Hillerød. Tlf. 4826 0289.

Dines Jørgensen & Co. A/S. Rådgivende ingeniører F.R.I., Kirsebærallé 9-11, Ullerød, 3400 Hillerød. Tlf. 4826 0666. E-mail : dj@dj-co.dk www.dj-co.dk

Støtteforeningen for Alsønderup Sogn

**Lokalarkivets medarbejdere og bestyrelse ønsker
alle medlemmer, sponsorer og andre læsere
et rigtigt godt nytår 2012**

Forberedelserne til Tjæreby Brugsforening

Den 29. december 1892 – for snart 120 år siden - afholdtes et møde i Tjæreby Friskole for at drøfte oprettelse af en brugsforening i Tjæreby Sogn.

Man nedsatte et udvalg på fem personer med afbygger Lars Jeppesen som formand. Udvalget skulle tegne medlemmer til den kommende brugs og udføre det øvrige forberedende arbejde.

Kort efter nytår i 1893 var der møde i udvalget. Der var allerede indtegnet 57 medlemmer, så udvalget ville foreslå brugsforeningen oprettet.

Man udpegede to fra udvalget til at forhandle med afbygger Anders Pedersen om at købe *"hans sted"* på Harløse Mark til **"uddelingssted for varer"**, som man i protokollen i begyndelsen betegnede butikken. Man vedtog også at søge optaget et lån til at købe ejendommen for, samt til at **"indkjøbe Boutiksinventar"** for og til at indkøbe varer for.

På næste møde vedtog man at optage et lån i Den Sjællandske Bondestands Sparekasse til afdrag over 16 år. Man drøftede udkast til vedtægt og ville søge oplysninger fra andre brugser, som vist især var Strø og Omegns Brugsforening i Sigerslevøster. De indtegnede medlemmer ville man indkalde til en stiftende generalforsamling en søndag i Tjæreby Friskole.

Til at assistere ved dette møde indbød man afbygger Peder Bjerregaard fra Sigerslevøster. Han var medstifter af Strø og Omegns Brugsforening og var vist dennes formand og kasserer fra dens stiftelse i 1884 og endnu i 1893.

Stiftende møde 22. februar 1893

På dette møde i Tjæreby Friskole blev udkastet til vedtægt tiltrådt. Man valgte afbygger Lars Jeppesen som formand og som øvrige bestyrelse afbyggerne Jens Larsen, Harløse Overdrev, Lars P.Larsen, Harløse Overdrev, Anders Pedersen, Harløse, og Hans Nielsen, Ebberholtsvang. Man vedtog videre at antage handelsmand Ole Andersen, Tjæreby, som foreningens brugsuddeler.

Der var ingen gårdejere i den første brugsbestyrelse. Alle i bestyrelsen var afbyggere – mænd med mindre ejendomme og derfor nok mindre velstående. Formanden, afbygger Lars Jeppesen, skiller sig ud fra de andre ved sin sikre håndskrift og stavning. Efter de øvriges underskrifter i protokollen ser det ud til, at de var meget lidt fortrolige med at skrive, selv deres eget navn. Man skrev med et penneskift påsat en stålpen dyppet i et blækhus. "Afbygger" kaldte man dengang ejeren af en landbrugsejendom mindre end en gård.

Uddeleren sælger straks sin plads for 200 kr.

Ole Andersen, som man først ansatte som uddeler, var åbenbart en rigtig handelsmand. Han tjente nemlig 200 kr. uden at løfte en finger, dengang langt over tre måneders løn. For allerede på første bestyrelsesmøde 14.

marts 1893 afstod Ole Andersen uddelerpladsen til "*handelskommis hr. Henriksen*" fra Hillerød mod en godtgørelse på 200 kr. Henriksen betalte heraf de 100 kr., brugsforeningen de 50 kr., og brugsen lånte så Henriksen de sidste 50 kr, som "*bliver at afdrage i hans løn*". To af bestyrelsens medlemmer skulle så tjekke soliditeten hos Henriksens kautionister, som var husmand Hans Henriksen, Lillerød, og afbygger Anders Sørensen, Lyngø.

Købet af bygning til butik

Bestyrelsen skulle have en butik til at uddele varer fra til medlemmerne. Dertil købtes afbygger Anders Pedersens sted på Harløse Overdrev langs Tjæreby-Harløsevejen. Købet omfattede samtlige bygninger med gårdsplads og have. Mod nord og vest medfulgte et stykke jord af 6 alens bredde, men jorden til ejendommen fulgte i øvrigt ikke med. Købesummen, 2000 kr., betaltes, da brugsforeningen fik skøde. Med købet fulgte mur- og nagelfaste ting, undtagen den ene kakkellov og bryggerkedlen. Lejeren, som beboede ejendommen, skulle fraflytte til april flyttedag.

Denne ejendom på Harløse Mark skulle være Tjærebyvej nr. 5, som i sin nuværende form ejes af Frida og Jens Kromose.

Brugsuddelerens aflønning

Bestyrelsen besluttede i marts 1893 følgende aflønning af uddeler Henriksen:

For salg af foderstoffer fik han 2 % af den pris, varerne sælges for.

For salg af andre varer fik han 4 % af den pris, varerne sælges for,

Han fik også 25 kr. pr. år til brændsel til butikkens opvarmning.

Han havde fri bopæl og fri brug af haven.

Til butikkens petroleumslamper fik han 100 potter petroleum pr. år.

Ved lov i 1907 afløstes alle gamle mål af metersystemet. En pot var 0,966 liter og afløstes af liter efter en overgangsperiode. Elektrisk lys kom først til Harløse i 1923.

Butikslokalets første indretning

Vi uddrager, hvad bestyrelsens protokol angiver herom: "*Der anbringes i Butikken en Disk med 25 Skuffer, Plads til Sæbeballer og Dunke. En reol med 36 Skuffer. Over Bagdisken anbringes 3 Rækker Rum. Der gøres Plads til 2 Brændevinstønder og derovenpaa Plads til 6 Ankere. Ovenpaa Sæbeballerne gøres Plads til Papir. Ovenpaa Disken anbringes en Skrivepult med Diskens Brede. Skufferne forsynes med Haandgreb.*"

En brændevinstønde skulle vist rumme godt 131 liter. Fra næste bestyrelsesmøde refereres, at tømrermand Karl Jørgensen, Kappelskov, påtog sig at indrette butik og forsyne den med reoler og skuffer for 260 kr.

Brugsens første bestyrelsesformand, Lars Jeppesen.

Afbygger Lars Jeppesen (1843-1906), Kappelskov, var initiativtager til Tjæreby Brugsforening og dens formand fra stiftelsen i 1893, til han i 1895 gik på aftægt hos sin datter og svigersøn, Kristian Nielsen, på Brudegård i Alsønderup. Han blev således en af forfædrene til alle de mange senere efterkommere fra Brudegård.



Lars Jeppesen deltog åbenbart som 30-årig værnepligtig i krigen Prøjsen-Danmark i 1864 og bærer derfor kongens erindringsmedalje til veteraner, som i 1864 havde deltaget i kamphandlinger.

Lars Jeppesen var født på Rugbjerggård i Tulstrup og blev ved giftermål afbygger på en ejendom, "Olineslyst" i Kappelskov. Han var en iværksætter, ikke kun af Tjæreby Brugsforening, men også af andelsmejeriet Egholm i 1889 på Frederiksvækvejen i Meløse, og han blev første formand for mejeriets bestyrelse.

Da han flyttede over til datter og svigersøn på Brudegård i Alsønderup som pensionist 1895, blev han medlem af bestyrelsen i Alsønderup Brugsforening. Han syntes, der manglede et forsamlingshus i Alsønderup. Det gik han i gang med at samle penge til at få rejst. Hans indsamlingslister viser hans ruter sognet rundt. I efteråret 1897 stod Alsønderup Forsamlingshus færdigt med Lars Jeppesen som første formand. Han skrev også sange og salmer, og lod dem trykke. Til indvielsen af forsamlingshuset havde han også skrevet de trykte sange.

Efterkommerne fra Lars Jeppesens datter på Brudegård i Alsønderup er mange. Slægten fortsatte også på Brudegård i Alsønderup til og med sønnesønnen Helmer Nielsen, og en af sønnerne var Carl Nielsen, Folebjerggård i Lynge, som nu ejes af sønnen Ole Nielsen. En anden linie går til Bentsgård i Freerslev, hvor Lars Jeppesen er oldefar til Niels-Chr. Nielsen.

Brugsforeningens idegrundlag

I 1891 var der på Sjælland 232 brugsforeninger, så der var ikke tale om noget helt ukendt. Tættest på Harløse lå Alsønderup Brugsforening fra 1882 og Strø og Omegns Brugsforening fra 1894 i Sigerslevøster. Den blev nok forbillede ved oprettelsen af Tjæreby Brugs. Der var godt nok en sjællandsk forening af brugsforeninger, men Tjæreby Brugs var ikke tilsluttet den.

Den centrale ide bag oprettelsen af Brugsforeningen var jo, at man skulle kunne spare mellemhandleravancen ved at købe varerne direkte fra

fremstilleren eller en gros og så selv uddele varerne til medlemmerne mod betaling. De fik så hvert halve år udbetalt andel i Brugsens overskud efter hver deres samlede købsbeløb i perioden.



Lars Jeppesen midt i billedet, som er taget på Brudegård i Alsønderup hos hans datter med barn på skødet og hans svigersøn, Chr. Nielsen, med den lange pibe i hånden.

Loven om næringsfrihed

Der er også den historiske baggrund, at indtil næringsfrihedsloven af 29. dec.1857, som dog først trådte i kraft i 1862, havde købstæderne stort set eneret på al handel, finere håndværk og anden fabrikation. Landbrugerne skulle sælge deres produkter i købstæderne og købe det meste af deres forbrug der. Derfor var det stort set også folk i købstæderne, der satte både købs- og salgspriser.

Købstæderne her i Frederiksborg Amt var Hillerød, Helsingør og Frederikssund, hvor man så også måtte hen, hvis man skulle købe brændevin, dengang en dagligvare.

Det tog tid, før landboerne her vænnede sig til, at de efter 1862 ikke behøvede at købe alle deres varer i købstaden Frederiksborg, som man dengang kaldte Hillerød. Og der skulle jo også først opstå forretninger på landet. Gårdejerne havde traditionelt solgt deres korn til en af købstadens købmandsgårde og så købt deres varer der, ofte på kredit til høsten.

I nogle tilfælde var der et tillidsforhold mellem købmand og hans gårdmandskunder, men i andre tilfælde skulle landboerne ud af deres økonomiske afhængighed af købmandsgårdene i Hillerød med gæld for køb og lån mod pantebreve i gårdene.

Med lovven om næringsfrihed blev handel tilladt uden for købstæderne, og møller og butikker dukkede langsomt op rundt om i landsognene, men der var forskellige beskyttelsesbælter for, hvor langt de skulle ligge fra nærmeste købstad

I næringsfrihedsloven var der fastsat "læbælter" i $\frac{1}{2}$, 1 eller $1\frac{1}{2}$ mils afstand fra købstæderne. En mil var 7,538 kilometer. Den inddeltes i 4 fjerdingvej, hver på $1875\frac{1}{2}$ meter. Et læbælte på $1\frac{1}{2}$ mil var altså her en afstand fra købstaden Hillerød på ca. 11,3 km.

De tre forskellige "læbælter" satte grænser for, hvor tæt på købstæder man ude på landet måtte oprette forskellige former for butiks- og salgsvirksomhed. Læbælterne skulle beskytte købstædernes handlende mod at få konkurrenter på landet for tæt på, når der kom næringsfrihed til at oprette butikker på landet.

Dette bælte på $1\frac{1}{2}$ mils afstand fra nærmeste købstad gjaldt for adgang til at handle med brændevin og lignende. Tjæreby og Alsønderup Sogne lå f.eks. inden for denne grænse, som beskyttede brændevinsbrændere og –handlere i Hillerød, og i de to sogne kunne ikke oprettes butikker med salg af brændevin og den slags.

I læbæltet måtte der ikke handles med brændevin og andre stærke drikke. Brændevin var dengang en dagligvare, et meget vigtigt produkt, som fremstilledes af brændevinsbrændere i købstæderne, hvor man altså før næringsfrihedsloven måtte ind for at købe det. Man skal her erindre om, at der dengang kun var to transportmuligheder til Hillerød, hestekøretøj for dem, der havde det, men ellers normalt til fods. Cyklen var ikke opfundet.

Møller Grønbech på Pibe Mølle lå uden for læbæltet, som beskyttede Hillerød Købstad, og han udnyttede næringsfrihedsloven til at åbne bageri og købmandsforretning også med salg af stærke drikke. Pibe Møllens Købmandshandel eksisterer fortsat. Grønbech måtte udover almindeligt næringsbrev som "detaillist" også løse det særlige næringsbrev på brændevinshandel. Det kostede, da kronemøntfoden havde afløst dalere, mark og skilling i 1875, den dengang formidable sum af vistnok 200 kr.

Med grundloven af 1849 var der jo indført foreningsfrihed, og den omfattede også folks frihed til at oprette en forbrugsforening for i fællesskab at købe varer til uddeling til medlemmernes forbrug.

Brugsens idegrundlag var, at den ikke solgte varer til alle og enhver, men kun uddelte varer til medlemmerne, hvilket man ansatte en såkaldt uddeler til at forestå. Derfor måtte Brugsen også uddele brændevin og andre stærke drikke, men kun til sine medlemmer, og dog vistnok mod et købe et næringsbrev til brændevin.

Brugsen måtte ikke forsyne andre end medlemmerne med brændevin, men brugsforeningen havde jo købt brændevinen fuldt lovligt i hele eller halve tønder hos grossister eller brændevinsbrændere, og Brugsen stod så selv for oplagring og uddeling til medlemmerne efter de behov, de angav.

En højesteretsdom i 1870 fastslog, at brugsforeninger ikke var detailforretninger og ikke skulle behandles som sådan, men at de "uddelte" varer til medlemmernes forsyning.

Og en principiel højesteretsdom i 1876 fastslog, at en brugsforening inden for læbæltet på 1½ mil fra nærmeste købstad havde krav på det særlige næringsbrev til brændevin o.l. til "uddeling" til medlemmerne.

Idegrundlaget om kun at kunne "uddele" af brugsens beholdninger af alle slags varer til medlemmer blev søgt overholdt gennem mange år, fordi det jo fremtvang, at næsten hele lokalbefolkningen måtte være medlemmer af brugsen, hvis de ikke ville gå langt væk til andre forretninger efter deres vareforbrug. I øvrigt fik Brugsen bøder, hvis der anmeldtes salg til ikke-medlemmer, og det skete flere gange.

Et andet led i idegrundlaget var, at overskuddet uddeltes til medlemmerne. Det var med en procentdel, som svingende fra år til år mellem 6 og 10 % af de enkeltes forbrug, dog fik man normalt ikke andel i overskuddet for de første 10 kr., man havde købt for.

To brændevinstønder og ovenpå dem seks ankre i butikken i Tjæreby Brugsforening siger noget om et omfattende forbrug af brændevin og andre stærke drikke på en tid, hvor disse stort set ikke var beskattede.

Brugsforeninger handlede jo nemlig ikke med varer – de uddelte dem til medlemmerne, og ikke til andre end medlemmerne. Der måtte ikke sælges til andre. Brugsen var medlemmernes fælles varelager, men solgte brugsen til ikke-medlemmer vankede der bøder.

Men Brugsforeninger kunne altså – for et højt gebyr til staten - få tilladelse til at hjemkøbe brændevin og andre stærke drikke i tønder og ankre, hvorfra der så uddeltes til medlemmerne efter disses behov, og naturligvis for disses betaling. Det skal indskydes, at på den tid tappedes næsten alle flydende varer fra tønder og ankre i alle butikker, ligesom alle andre varer blev afvejet i butikken. Transport af fyldte flasker var for dyrt. Derfor var der i Tjæreby Brugsforenings butik gjort plads til to brændevinstønder.

Alt tyder på, at der dengang var et enormt forbrug af brændevin. Sankt Croix rom fra de dengang Dansk Vestindiske Øer var også en vigtig og billig drikkevarer, ofte "forskåret", dvs. her i landet blandet op med endnu billigere sprit, svarende til, hvad vi i vore dage kender som "blended whiskey".

Der var mange andre grunde til at oprette brugsforeninger på landet end genvejen til at skaffe medlemmerne brændevin lokalt, men man skal nok ikke undervurdere betydningen heraf ved tegningen af medlemmer ved brugsforeningens oprettelse. Var man ikke medlem, kunne man ikke få "uddelt" brændevin på stedet, men måtte til Hillerød Købstad, og det var før cyklernes tid til fods for de fleste.

En øjenvidneskildring

Murermester Vilhelm Nielen var født på Harløse Overdrev i 1884, og kom i 1920'erne i brugsens bestyrelse. Som gammel fortalte han til Anders Uhrskov bl.a. følgende om sin tid som bydreng hos uddeler Henriksen i Tjæreby Brugs:

"Den allerførste plads, jeg havde, var i Tjæreby Brugs. Det var et par år efter, den var oprettet. Jeg var bydreng, hjalp til med at veje af og gik i byen. Jeg var ni år. Der var åbent hver dag til kl. 10 aften, om lørdagen til midnat. Og om søndagen til kl. 9 (formiddag), men vi blev aldrig færdige før middag. --- -- -- Når klokken var 9, 10 eller 11 lørdag aften kom der jo ingen og handlede, men så svirede de. Der var flere stamgæster, og når de blev svirende, skulle de jo lave kunster. Uden for brugsen var der en tjørnehæk ved siden af grøften, og den skulle de øve sig i at springe over, men en aften gik det galt for en af dem. Han faldt ned midt i tjørnehækken. Der gik hul i bukserne, og han fik nogle rifter bagi. Det var jo ikke så godt." Fra "Kultur og Folkeminder" XVII, 1966. .

Der blev drukket i selve butikslokalet, og i 1895 besluttede bestyrelsen at ophænge et opslag i butikken for at hindre for meget drikkeri i lokalet.

Dette hjalp åbenbart ikke tilstrækkeligt, for i juli 1907 vedtog bestyrelsen, *"at ikke Medlemmer maa ikke nyde nogen som helst Slags Spirituosa, herunder Bajersk Øl o.s.v. i Lokalet "*, og i februar 1908 gik bestyrelsen videre og besluttede ensstemmigt, *"at det er strengt forbudt, at Medlemmerne og andre nyder Spirituosa i Foreningens Lokale."*

Man kan have sin tvivl, om uddeleren kunne magte at få sådan et forbud respekteret.

Hvad var bestyrelsens arbejdsogaver ?

Mellem de halvårlige generalforsamlinger var bestyrelsen brugsforeningens ledelse, der afgjorde alle spørgsmål, med mindre sagen var henlagt til generalforsamlingernes afgørelse.

Af tilbagevendende emner på bestyrelsesmøderne var vedligeholdelse og forbedringer af bygning og butikslokale, gennemgang af fragtbreve over leverancer, fastlæggelse af de halvårlige generalforsamlinger med regnskab og fastlæggelse af udbetaling af overskud, dividende, til medlemmerne efter disses køb i perioden. Dividenden kunne svinge, dog noget mindre for grovvarerne, som f. eks. var korn, foderstoffer, kunstgødning, kalk, frø og sædekorn og senere kul og koks. Man besluttede også optællinger af Brugsens varelager. Næsten hvert år udliciterede bestyrelsen kørselen med de bydendes egen hestevogn af varer fra Hillerød Station og senere fra Harløse Station til Brugsforeningen.

Ved ansættelse af ny uddeler indstillede bestyrelsen normalt tre af ansøgerne til generalforsamlingens valg.

Bestyrelsen bestod af fem personer, valgt for to år på de ordinære generalforsamlinger. I princippet holdt bestyrelsen møde en bestemt onsdag aften i hver måned, men hvis der ikke var noget at behandle, kunne man springe over i flere måneder.

Bestyrelsen konstituerede sig selv med formand, kasserer og en, som sammen med uddeleren skulle sætte priser på varerne. Normalt ansatte man en regnskabsfører, oftest en lokal skolelærer.

Nyt "Uddelingssted", en nybygget brugsbygning i 1903. Huset ligger der endnu



Det ældste af de fotos af brugsen i Ny Harløse, som Alsønderup-Tjæreby Lokalaktiv indtil nu ejer. Bommen foran er tilsyneladende placeret sådan, at man kan tøjre heste dér uden at spænde dem af den vogn, de trækker.

Efter omtale på flere generalforsamlinger og bestyrelsesmøder lykkedes det i 1903 at sælge brugsens hidtidige ejendom til skrædder P. Olsen, Freerslev, for 1.750 kr., men man måtte før salget af den oprindelige bygning købe de ca. 7 tønder land, som havde hørt til ejendommen, før brugsen købte den, og som nu solgtes sammen med ejendommen.

Brugsforeningen købte så en byggegrund på "to skæpper" land på hjørnet af Tjæreby- og Harløsevejen for 200 kr. Der står, at det var til bygning af et nyt "Uddelingssted" inden for en pris af 4.000 kr. Arealet fik matrikel nr. 4 I af Harløse By.

Blandt de indkomne tilbud på opførelsen antog bestyrelsen et tilbud fra snedker Lars P. Pedersen, Tjæreby, på 3.650 kr., samt et tilbud fra brøndgraver Jens P. Olsen, Ullerød, på gravning af en brønd med 18 sten i bunden.

Transporten af hjemkøbte varer

Før bilismens tid skulle alle hjemkøbte varer transporteres til brugsforeningen på hestekøretøjer, enten fra nærmeste jernbanestation eller fra en mere lokal producent. I 1893 var Hillerød nærmeste jernbanestation. Først i 1897 åbnede Hillerød-Frederiksværkbanen med station i Harløse, og varer til Brugsen blev herefter sendt med jernbane til Harløse Station.

Hestevognskørselen fra Hillerød Banegård udliciteredes første gang til afbygger Lars Kristensen, Harløse Overdrev, for 15 øre pr. 100 pund, mindst 700 pund, dog 1 kr. og 5 øre i alt for "rejser" med færre end 700 pund. Tomt returgods skulle så befordres gratis til jernbanen.



*Ukendt årstal – forandringen fra det tidligere foto er vistnok, at der er bygget et hus læn-
gere henne ad vejen. Bemærk vejskiltet forrest – og så kan man også stille en cykel op ad
bommen. Asfalter ikke i brug endnu.*

Uddelerne

I 1898 opsigte uddeler Henriksen sin ansættelse. Bestyrelsen vedtog, at man ville ansætte en, som havde lært købmandshandel. Af seks ansøgere opfyldte kun to det krav. Man ansatte så handelsbetjent Sørensen fra Skævinge fra 1.7. 1898. I år 1900 afgik han imidlertid ved døden, og man antog så hans bror, Karl Sørensen. Denne sagde op i 1905. Bestyrelsen indstillede nu tre ansøgere til generalforsamlingen, som vedtog at ansætte Svend A. Hansen fra 1. april 1905.

Efter syv år vedtog bestyrelse den 2. april 1912, at uddeler Svend A. Hansen skulle fratræde 1. juni 1912. På generalforsamlingen 8. maj ansattes Peder Larsen, Sigerslev Brugsforening, formodentlig Brugsen i Sigerslevøster.

Afskedigelsen af uddeler Svend A. Hansen fik et efterspil. Tidligere mange-
årige formand, proprietær J. Nielsen, Nebbegård, krævede i et brev til

bestyrelsen, at bestyrelsesmedlem Mads Petersen burde udtræde af bestyrelsen på grund af sin handlemåde overfor tidligere uddeler Svend Hansen og Brugsforeningen. Bestyrelsen sendte så et brev til Mads Petersen, som ikke var til stede ved dette bestyrelsesmøde, om han ville udtræde eller ikke, og hvis ikke, så ville sagen blive henlagt til generalforsamlingen. Her blev sagen så sat på dagsordenen, "*om et Bestyrelsesmedlem skulle udtræde eller ikke*". I referatet fra generalforsamlingen 17/11 1912 står, "*hvor Mads Pedersens Sag kom til Behandling, det blev vedtaget, at han skulle blive i Bestyrelsen*." Mads Pedersen ses imidlertid for sidste gang som underskriver i protokollen 11/12 1912, for i dagsordenen for næste generalforsamling 27/12 1912 står der: "*Valg af et nyt Bestyrelsesmedlem for Mads Pedersen, som har trukket sig tilbage*". Han holdt altså kun en månedstid længere.

Brugsen får telefon i 1907

I marts 1907 vedtog bestyrelsen enstemmigt, at der indlægges telefon i Brugsforeningen "*med 500 frie Samtaler til København*". Man vedtog ligeledes, "*at alle Medlemmer har fri Ret til Samtaler indenfor Hillerød Central, naar disse har handlet i Brugsforeningen i et halvt Aar og for 75 Kroner*."

Det er ganske tidligt, man kan få installeret telefon, når man tænker på, at elektriciteten først kom til Harløse i 1923. Man kan få indtrykket af, at telefonen lige så meget var tænkt som en service for medlemmerne som til forretningsbrug. Hvert kvartal plejede to bestyrelsesmedlemmer og uddeleren at rejse til København for at bestille og købe visse varer ind til det kommende fjerdingår, bl. a. spegesild i tønder. Måske kunne telefonen reducere i rejseudgifter og tidsforbrug.

Det med medlemmernes fri adgang til telefonsamtaler viste sig åbenbart straks uholdbart, for allerede i juli 1907 vedtog bestyrelsen, "*at alle Telefonsamtaler betales af alle, og at der føres Bog over alle Samtalerne*." Men det er klart, at Brugsens telefon i høj grad brugtes af sognets beboere, som var længe om selv at få telefon indlagt.

Indkøbsproceduren ændredes sig også, da brugsen i 1903 blev medlem af Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, som kom til at fungere som brugsforeningernes grossistfirma. Konsekvensen heraf blev, at bestyrelsen i Tjæreby i 1909 pålagde uddeleren, "*at vi udelukkende handler med Fællesforeningen med alle de Varer, der kan faas fra dette Firma*".

Tilbygning og udvidelse af brugsens bygning

Forud for 1913 var forslag om til- og ombygning blevet forkastet på flere generalforsamlinger. Men nu besluttede bestyrelsen den 4. februar at lade tømrer Vilhelm Frederiksen – som også var medlem af bestyrelsen – udarbejde tegninger og konditioner over tilbygning og udvidelse inden 17. februar, hvor man ville afholde ekstraordinær generalforsamling om forslagene. Vilhelm Frederiksen, Kappelskov, skulle have 15 kr. for arbejdet, dog intet hvis han fik byggearbejdet.

På generalforsamlingen vedtoges forslagene enstemmigt, og bestyrelsen blev bemyndiget til at optage de fornødne lån. Blandt de fem tilbud var tømrer Frederiksen ikke billigst, så arbejdet gik til murermester O.Larsen, Nyhuse, for 3.282 kr. Af to tilbud på at fremstille nyt butiksinventar vandt snedker L. Petersen, Tjæreby, med 485 kr.

For malerarbejdet var der to tilbud, maler Nielsen, Ullerød, 146 kr., og maler Jensen, Højbjerg, 175 kr. Det vedtoges med tre stemmer, at maler Jensen, Højbjerg, fik arbejdet, og så står der, at formanden stemte ikke. Maler Jensen i Højbjerg var nemlig hans bror.



Brugsforeningen - ukendt årstal, men efter til- og ombygningen i 1913.

Efter ombygningen gik man tilsyneladende over til at holde både bestyrelsesmøder og generalforsamlinger i brugsens bygning, hvor man tidligere havde brugt Tjæreby Friskole. Hvordan rumfordelingen i brugsen var, ved vi desværre ikke, måske har det været i butikslokalet, man holdt disse møder.

I 1915 besluttede en ekstraordinær generalforsamling enstemmigt, at brugsen skulle indmeldes i "Dansk Andels Kulforretning", som var brugsforeningernes brændselsgrossist, og at man skulle opføre et "*kulhus*", så man fremover kunne handle med kul og koks. Kort efter besluttede bestyrelsen, at forlænge bygningen til kulhuset, og at dette skulle udføres af murer Lars Hansen, Ebberholtsvang, for ca. 430 kr. Videre ville man forhandle med andelskulforretningen om køb af kul.

Man besluttede også at få lagt tag over indkørselen og få muret en bue over porten. Det ville koste ca. 130 kr. Dette byggeri ses tilsyneladende ikke på de få fotos af brugsbygningen, som lokalarkivet har.



Brugsen – ukendt årstal, men også efter til- og ombygningen i 1913 – her set fra en anden vinkel end på fotoet på foregående side. Billedet er et udsnit af et postkort med flere motiver fra Harløse. Derfor dets særlige form.

Brugsforeningens formænd i de første mange år.

Fra 1895 til 1898 var afbygger Erik Jakobsen formand. I hans periode sad også lærer Jørgen J. Madsen, Ullerød, i bestyrelsen, og fra 1898 til 1903 var han formand. Han var vistnok lærer i Ullerød, men fraflyttede så vist egnen.

I 1903 blev afbygger Hans Julius Hansen, Harløse Overdrev, formand, men der må have været noget knas, for ved generalforsamlingen i 1904 besluttede generalforsamlingen, at brugsens samlede bestyrelse skulle træde tilbage, og at en ny generalforsamling skulle afholdes fem minutter senere med valg af fem bestyrelsesmedlemmer. Der blev valgt fem nye, og proprietær P. Nielsen, Nebbegård, Harløse, blev nu formand fra 1904 til 1909.

Om han så blev stemt ud eller afgik efter eget ønske i 1909, ved vi ikke, men fra 1909 til 1929 – i tyve år – var brugsens formand så gårdejer Carl Jensen (1873-1959) fra Vanggården i Ebberholtsvang.



Foto fra 1909, da Carl Jensen blev formand for brugsen – det er hans forældres guldbrillup på Vanggården. Han står bagerst til højre med et barn på armen.

Vanggården ejes nu af hans sønnesøn, Viggo Jensen. Carl Jensen havde overtaget Vanggården efter sin far. I samme periode blev han også af politimester og amtmænd udnævnt til sognefoged og havde den stedlige politimyndighed og forskellige andre myndighedsopgaver, bl. a. opkrævning af hundeskat. Da de borgerlige vielser indførtes, blev sognefogeden også giftefoged.

Han indvalgte også i Tjæreby Sogneråd og var først sognerådskasserer og siden sognerådsformand.

Carl Jensens søn, Oluf Jensen, født i 1902, skrev fra 1971 til 1982 sine erindringer, som Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv har kopi af. Oluf Jensen skriver i tilknytning til sin konfirmationsfest på Vanggården i 1916:

" Det var skik, at præsten og frue kom og gratulerede samme dag. Det kunne være belastende, når der var mange andre gæster. Pastor Schwalbe var jo en stærk Blå Kors afholdsmand. Han havde sagt om formiddagen i sin prædiken, at der var soldater, som havde stået uden for brugsen og drukket øl.



Gårdejer og sognefoged Carl Jensen (1873-1959) Vanggården, som 60-årig, formand for Tjæreby Brugsforening 1909-1929

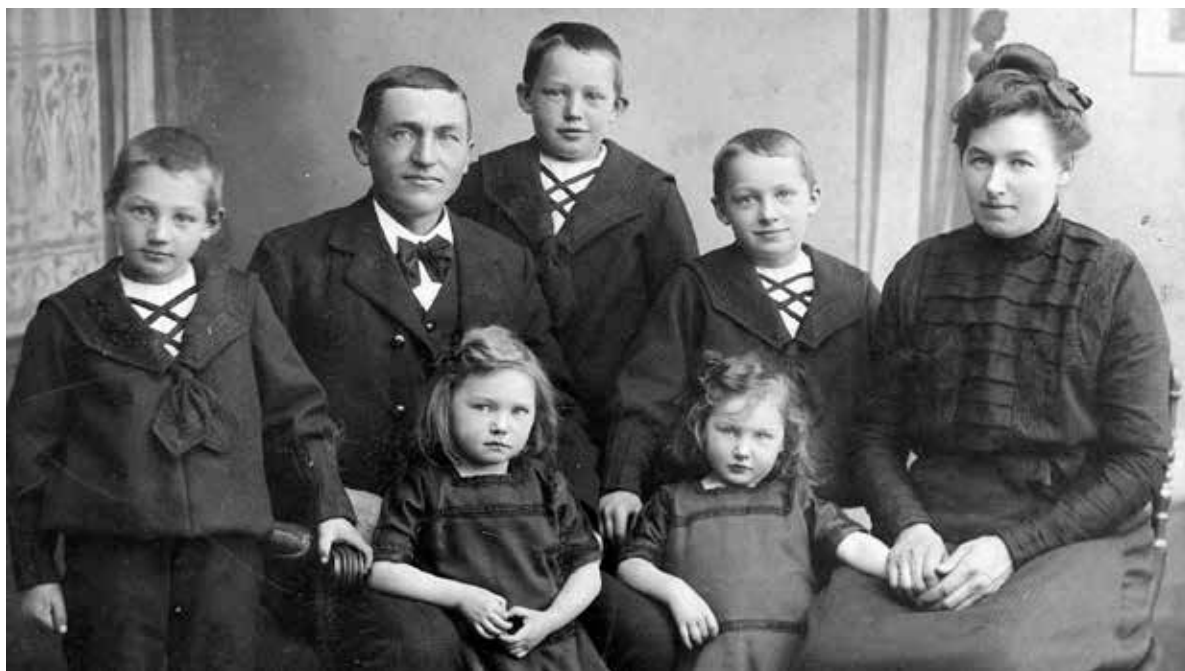
Det var jo under 1.verdenskrig. Vi havde i sognet her indkvartering af 1. artilleriregiment. Deres stillingsplads var Tjæreby, og så var mandskabet med deres heste indkvarteret rundt omkring i sognet.(Der var før motoriseringen. Kanonerne blev trukket af heste.)

Det var det med at soldaterne drak øl, som irriterede præsten, så i sin tale sagde han " - og det finder vi medlemmer af Brugsen os i ?" Og så kiggede han ned på min far, som jo var formand for Brugsen. Det var han fra 1909 til 1929. Far sagde bagefter til gæsterne derhjemme: "Jeg har ikke tid til at stå oppe ved Brugsen og jage soldaterne væk." Der var lige kommet en lov om, at man ikke måtte drikke inde i butikker, man skulle gå så og så mange meter væk. Før i tiden stod folk inde i forretningen og drak."

Brugsen i Harløse måtte jo kun sælge varer til sine medlemmer, og under den 1. verdenskrig var soldaterne, som var indkvarteret i Tjæreby Sogn, jo udefra

kommende værnepligtige og ikke medlemmer af brugsen, hvor de jo alligevel købte deres fornødenheder.

Bestyrelsens protokol har intet herom, men mundtlige overleveringer siger, at man oprettede en slags mini-medlemsskab af brugsen for soldaterne.



Carl Jensen, Vanggården, her med hustru og børn, ca. 1910-1912. Bagerst i midten sønnen Oluf Jensen, født i 1902, hvis erindringer der citeres fra på forrige side. Sønnerne blev alle tre landmænd og døtrene gift med gårdejere. Sønnen Axel overtog senere Vanggården efter sin far.

Åbnings- og lukketider

Der var lange og mange åbningstider

Da den nye brugsbygning var færdig i 1913, vedtog man i bestyrelsen, at der "kun" holdtes åben til kl. 8 om aftenen undtagen dagen før søn- og helligdage, hvor der var åbent til kl. 10 i sommerhalvåret, til kl. 9 i vinterhalvåret.

I 1914 fik uddeleren dog bestyrelsens tilladelse til at lukke butikken kl. 19 på ugens første fire aftener i vinterhalvåret fra november til marts. I 1916 fik uddeleren også ret til at lukke forretningen kl. 7 aften i sommerhalvåret i de første fire søgnedage i ugen.

Den 4.10.1917 vedtoges at lukke forretningen kl. 6 de fire første dage i ugen "på Grund af Mangel af Lys". Det var under sidste halvdel af den 1. verdenskrig 1914-1918. Selv om Danmark ikke var krigsdeltager, blev der mangel på mange indførte varer, som de krigsførende lande havde hårdt brug for – heriblandt petroleum til datidens lamper – elektrisk lys kom først til Harløse i 1923.

I juni 1918 behandles lukketiderne igen – krigen er endnu ikke forbi, men nu var det sommer og lyse nætter, men det vedtoges alligevel, at forretningen fortsat lukkes kl. 6 de fire første dage i ugen, om fredagen kl. 8 og om lørdagen kl. 10.

Elektriciteten indlægges i Brugsforeningen

I referatet fra halvårsgeneralforsamlingen den 13. marts 1923 står der:

" Det vedtoges at Foreningen skal lade indlægge Elektrisk Lys og Kraft og at lade anskaffe en Kaffemølle, og det henstilles til Bestyrelsen at forhandle med Uddeleren angaaende Fordelingen af Omkostningerne af Forbruget af Elektriciteten. "

På næste bestyrelsesmøde vedtoges at købe en nærmere, men desværre ikke mere læseligt beskrevet kaffemølle i Fællesforeningen på afbetaling i fem år. Før elektricitetsforsyningen kom, havde man ikke haft nogen energikilde til at drive en kaffemølle. Folk malede selv deres kaffe hjemme på en lille håndbetjent kaffekværn.

På næste generalforsamling vedtoges at indbetale installationen for *" det elektriske Anlæg"* kontant, så vidt det kan læses til en ved navn Christensen.

Fællesforeningen m.v.

De fleste år vedtog bestyrelsen, at formanden kunne deltage i Fællesforeningens generalforsamling i Århus eller Odense mod at han fik sine udgifter dertil godtgjort. Et år beløb det sig til 23 kr. I 1923 står der dog, at deltagelsen er mod udgiften til banebilletten. En anden gang står der en diæt på 10 kr.

På et tidspunkt må der være oprettet en kreds af brugsforeninger eller en kreds af fællesforeningen her i området, for i 1923 holdes der "kredsmøde" på Frederiksborg Højskole med forslag om at oprette en revisionsafdeling for kredsen. Formand Carl Jensen og Anders P. Andersen udpeges på generalforsamlingen til at deltage fra bestyrelsen for Tjæreby Brugsforening *"med Mandat til at afgive Stemme i Sagen med bindende Virkning for Foreningen"*.

På næste bestyrelsesmøde vedtog man så at indmelde Tjæreby Brugs i FDBs Revisionsafdeling fra nytår 1924 og formodentlig som følge heraf, at regnskabet skal føres for kalenderåret, og at opgørelsen så udsattes til nytår.

Formandsvalg m.m.

I december 1929 udtrådte Carl Jensen, Ebberholtsvang, efter at have været formand siden 1909. Herefter valgtes mejeribestyrer Edvard Jensen som formand. Han afgik i 1933 for at blive Brugsens regnskabsfører. Som formand valgtes i 1933 så A. P. Andersen, Tjæreby. Han fortsatte på posten til 1952, hvor han afløstes af Bertel Petersen, Harløse Mark.

Sognefoged Carl Jensen, tidligere formand til 1929, blev senere valgt som brugsens revisor, og i 1952 var hans søn Axel Jensen, som havde overtaget Vanggården, valgt til bestyrelsessuppleant.

I 1952 slutter bestyrelsesprotokollen fra 1892, og hermed slutter også

denne foreløbige beretning om de første år i Tjæreby Brugsforening, som først senere ændrede navn til Harløse Brugsforening.

Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv vil gerne i kontakt med efterkommere efter tidligere bestyrelsesmedlemmer og uddelere for at låne fotos af personerne til kopiering og høre mere til puslespillet om brugsens historie.

Tak til Folkemuseet for lån af brugsforeningens bestyrelsesprotokol.

Tekst: Ole Blåkilde. **Illustrationer:** Lissi Carlsen & Henrik Wittchen

Kilder: Forhandlingsprotokollen for Tjæreby Brugsforenings bestyrelse, 1892-1952, udlånt fra Folkemuseets depot på Bjerggården i Tjæreby.

Arkivalier og fotos i Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv, og herunder bogen "Brugsforeningerne 1866-1896" af Preben Dollerup, Det danske Forlag, 1966.

Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv

indbyder til

Slægtsforskertræf

tirsdag den 14. februar kl. 19.30 i arkivlokalet
og de tre efterfølgende tirsdag aftner
for de deltagere, som vil fortsætte.

Såvel begyndere som viderekomne er velkomne
– alle kan lære noget mere.

Og det er udbytterigt at møde andre med samme interesser.

Det er et træf, hvor arkivet bistår med oplysning og vejledning, og hvor deltagerne
supplerer og udveksler viden og erfaringer

Eneste forudsætning for deltagelse er, at man har en computer hjemme.

Er din computer bærbar, så skal du tage den med.

Er den ikke bærbar, låner du en i arkivet,
så du hjemme bagefter kan få dine resultater ind på din egen.

Udover kirkebøger og folketællinger vil mange andre søgemuligheder på internettet
blive gennemgået og prøvet. Uanset hvorfra i landet dine slægter stammer, er der
noget, du kan bruge. Bliv ikke hjemme, fordi du ikke har slægt her i Nordsjælland.
Men har du aner i Nordsjælland og specielt i sognene her omkring, har arkivet selvfølgelig
mange andre lokale søgemuligheder at stille til rådighed.

Du bestemmer selv, om du vil komme de følgende tre tirsdage, og er du forhindret tirsdag
den 14., kan du blot komme næste tirsdag.

Vil du vide mere, kontakt da Asbjørn Klit, tlf. 30 79 61 38. E-mail: klit@4klit.dk

Det koster 10 kr. pr aften, og så er der altid kaffe til alle tilstedeværende.

Lokalarkivet finder man sådan her: Fra Alsønderup køres ad Baunevej kort forbi
skolebygningerne og så ind ad indkørselen med det lille skilt – "Baunevej 12" og
"Rønnehuset". Gå så til skolebygningen til højre og ned ad kældertrappen i gavlen.

**Kom og mød ligesindede og hør, om det her er noget for dig !
Tag også dine tvivlsspørgsmål med !**

Om ALSØNDERUP-TJÆREBY LOKALARKIV.

oprettet i 1988 - ikke kun for medlemmer - alle er velkomne

Arkivet er åbent alle mandage 18.00-22.00. En anden dag og et andet tidspunkt kan altid aftales med arkivleder Lissi Carlsen, tlf. 48 28 64 49..

Arkivets beliggenhed: Kør til Alsønderup og ad Baunevej (vejen til Bendstrup). Drej lige efter Alsønderup Skole ind ved det lille skilt "Rønnehuset" og til Baunevej 12. Gå til skolebygningen til højre og ned ad kældertrappen og frem til lokale 014.

Arkivets post-, telefon- og e-mail-adresse er hos **arkivleder Lissi Carlsen**, Stutmesterparken 3, 2. sal, 3400 Hillerød. Tlf. 48 28 64 49. E-mail: lissi@carlsen.mail.dk .

Kasserer Jørgen Petersen. Lyngbakken 6, Alsønderup, 3400 Hillerød.

Tlf. 23 65 77 13 eller 48 28 76 57. E-mail: jpe@atp.dk.

Kontingent i 2012, 110 kr., par i alt 150 kr.: **Sponsorer** 500 kr, gerne efter behag mere.

Bank. Nordea reg. nr. 2276 kt. nr. 8968504194. **CVR-nr.** 30320573

Dette magasin. Kommer 4 gange årligt, eget tryk **Redaktør:** Ole Blåkilde. **ISSNnr:**1603-7561.

Modtagere: Medlemmer, sponsorer, presse, Hillerød Byråds medlemmer, andre arkiver m. fl.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse. **Økonomi:** Arkivet drives for medlemskontingenter, spon-sorbidrag, gaver og indtjening ved møder. Hillerød Byråd stiller permanent arkivlokale til rådighed, men ansøges ikke om kontante tilskud. **Lokalarkiv og forening drives af ulønnede..**

Alsønderup-Tjæreby Lokalarkiv

indbyder til

Lokalhistorisk aften og generalforsamling på Kulsviergården i Alsønderup onsdag den 14. marts 2012 kl. 19.30

**Ikke medlemmer er selvfølgelig også meget velkomne.
Lokalhistorien er for alle.**

Aftenens tema : Alsønderup Sogn rundt

Ikke mindst for tilflyttere.

**Lær dit lokalsamfund bedre at kende,
bliv mere fortrolig med det – bliv gladere for at bo her.
Der er også meget nyt for dem, der er vokset op her
eller har haft nogle af deres rødder her i sognet.**

**Med omkring 100 illustrationer, kort og fotos, fortæller vi om
sognets tilblivelse, historie og bebyggelsesgeografi,
så du bagefter vil færdes her på en ny måde
og opleve genkendelsens glæde.**

**Vi fortæller også meget om menneskeskæbner, slægter og sælsomme
hændelser helt op til nutiden.**

Der er fri adgang og ingen entre.

Men frivillige bidrag til vores leje af Kulsviergårdens sal modtages med tak.

Og vi sælger kaffe med hjemmebagt for 30 kr.

Øl og sodavand sælges til Kulsviergårdens priser.

Generalforsamlingen varer ca. et kvarter. Den afholdes efter vedtægterne.

Medlemskontingent for 2012

Det er tid for at betale kontingent for 2012.

Kontingentet måtte sættes op med 10 kr., fordi portoer er steget.

Beløbet er nu 110 kr. for enkeltmedlemmer, for par kr. 150 kr.

Sponsorer får særskilt brev.

Bemærk: Indbetalingskort er indlagt til medlemmerne i dette blad. Vi beder om, at personlige medlemmer betaler i de første måneder i 2012 og senest til generalforsamlingen den 14. marts. Det er medlemskontingenter, sponsorbidrag og gaver som bærer lokalarkivet økonomisk, og vi har brug for at kende mulighederne gennem kontingentbetalinger tidligt på året. Frivillige bidrag modtages også med tak.

Kassererskit i lokalarkivet. Jørgen Petersen, Lyngbakken, Alsønderup, er indtrådt som kasserer. Han har hidtil været suppleant til bestyrelsen. Jørgen Petersen er bankuddannet og nu ansat i ATP. Han afløser Lissi Carlsen, som har rigeligt at gøre som arkivets leder og derfor har ønsket sig afløst fra kassererhvervet.

Undgå gebyrer. Betal over netbank eller kontant. Mange medlemmer har hidtil betalt kontingent kontant til Lissi Carlsen, bl.a. ved "Brug Skolen" eller Kulsvierklubbens møder eller i arkivet. Det kan man fortsat. Man kan også betale på mødet i Harløse den 31.1. eller på generalforsamlingen den 14. marts eller hos kasserer Jørgen Petersen, Lyngbakken 6 i Alsønderup..

Kom til Harløse Forsamlingshus og se Harløsefilmen

tirsdag den 31. januar

Der er spisning i forsamlingshuset kl. 18.00, pris 60 kr.

Man skal helst tilmelde sig – tlf. 48 21 03 89.

Fra lokalarkivet viser vi så Harløsefilmen ca. kl. 19.

Deltagerpris for ikke-spisende, som først kommer til kl. 19, kr. 20.

Kontingent til arkivet kan også betales den aften.

Harløse var en selvstændig kommune fra 1842 til 1970.

I 1961 lod Harløse Sogneråd denne film optage kommunen rundt med landsbyerne Ullerød, Tjæreby og Ny og Gammel Harløse. Filmen giver et fantastisk billede af en landkommune på den tid og af mange dens beboere dengang. Fhv. kommunesekretær Karl Mortensen har skrevet og indtalt en spændende tekst, fuld af underfundig humor.

Læs på de foregående sider om **slægtsforskertræf** i arkivet tirsdag den 14. februar kl. 19.30 med mulighed for at fortsætte de følgende tre tirsdage.

Læs også der om Alsønderup-TjærebyLokalarkivs **lokalhistoriske aften og generalforsamling** onsdag den 14. marts kl. 19.30 på Kulsviergården i Alsønderup, hvor også ikke-medlemmer er meget velkomne. Noter allerede nu datoen i kalenderen.

Næste blad kommer ca. 1. marts og handler om sognefoged Fr. Nielsen (1855-1947), Alsønderup, og hans efterkommere.